

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobkyně: M. B., nar. X, bytem X
právně zastoupena Mgr. Petrem Brožovským, advokátem se
sídlem Božkovská 316/11, 326 00 Plzeň

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 10. 1. 2025 proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 1. 2025 č. j. X o
invalidní důchod

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 14. 1. 2025 č. j. X se
zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna uhradit žalobkyni k rukám jejího právního zástupce Mgr. Petra
Brožovského, advokáta, náhradu nákladů řízení ve výši 3 900 Kč ve lhůtě 30 dnů od
právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 9. 10. 2024 byla zamítnuta
žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu
pro nesplnění podmínek ust. § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém
pojištění, neboť dle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne
Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

7. 10. 2024 je žalobkyně nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně.

2. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 14. 1. 2025 č. j. X, kterým žalovaná zamítla její námitky a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že žalobkyni náleží invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, neboť podle posudku vypracovaného v rámci námitkového řízení je žalobkyně i nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně, neboť byla stanovena celková míra poklesu její pracovní schopnosti ve výši 55 %.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 10. 1. 2025 doručenou zdejšímu soudu prostřednictvím datové schránky téhož dne se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované. Žalobu odůvodnila tím, že se v jejím případě jedná o kombinaci fyzických a psychických obtíží, jejichž vzájemný kumulativní a progresivní charakter dosahuje intenzity odpovídající invaliditě třetího stupně. Žalovaná však ve svých rozhodnutích neprovedla komplexní hodnocení všech diagnóz, v důsledku čehož dospěla k nesprávnému závěru a hodnotí obtíže žalobkyně jako středně těžké postižení podle kapitoly V., položky 4c vyhlášky č. 359/2009 Sb. a s ohledem na psychické onemocnění a přidružené fyzické obtíže tuto hodnota zvýšila o 10 % , celkově tak činí pokles pracovní schopnosti žalobkyně 55 % , což však neodráží faktický stav žalobkyně, který podle dostupných lékařských zpráv a odborných posudků odpovídá poklesu přesahujícímu 70 %.
4. Žalobkyně se dlouhodobě potýká s těžkou úzkostně-depresivní poruchou, tyto obtíže jí způsobují sníženou schopnost soustředění, adaptace na stresové situace a celkově jí znemožňují fungovat v pracovním kolektivu. Lékaři shodně uvádí, že žalobkyně není schopna pracovat ani za zvlášť ulehčujících podmínek. Oproti tomu napadené rozhodnutí uvádí, že obtíže žalobkyně jsou jen dočasného charakteru a lze očekávat zlepšení jejího zdravotního stavu. Kumulativně se však tyto psychické obtíže promítají i do fyzického stavu žalobkyně, zejména prostřednictvím chronické únavy, slabosti a vyčerpání. Kromě psychických diagnóz se žalobkyně dlouhodobě potýká s následky onkologické léčby, když v roce 2015 podstoupila odstranění karcinomu pravého psu, následovanou dalšími chirurgickými zákroky včetně hysterektomie. Tyto zákroky zanechaly trvalé omezení pohyblivosti, bolesti a výraznou fyzickou slabost. Chronická únava se v průběhu času prohlubuje a žalobkyni znemožňuje udržet si jakoukoli pravidelnou pracovní činnost. Opakované lékařské zprávy rovněž potvrzují trvající bolesti, mdloby, pocity dušnosti a celkovou somatickou slabost výrazně omezující nejen pracovní aktivity, ale i každodenní fungování. Tvrzení správních rozhodnutí, že se zdravotní stav žalobkyně od posledního hodnocení „významněji nezhoršil“ je v rozporu s doloženými lékařskými zprávami, jež jednoznačně poukazují na prohlubující se psychické potíže i trvalé následky onkologické léčby. Při správném a komplexním zhodnocení ve smyslu vyhlášky č. 359/2009 Sb. a na základě reálného dopadu diagnóz na každodenní život žalobkyně nelze dospět k závěru, že by žalobkyně byla nadále schopna výkonu pracovní činnosti ani v režimu invalidity druhého stupně. Vypracovaný posudek nebyl vypracován tak, aby odrážel skutečný zdravotní stav žalobkyně, orgán druhého stupně neodstranil pochybnosti před vydáním napadeného rozhodnutí, nevypořádal se s námitkami žalobkyně, jež obsahovaly důkazy, které jsou v přímém rozporu s napadeným rozhodnutím, napadené rozhodnutí neobsahuje odůvodnění závěrů, o které se opírá, neboť z odůvodnění není zřejmé, proč by žalobkyně neměla být invalidní pro invaliditu třetího stupně, napadené rozhodnutí žalobkyni

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

neoprávněně krátí na jejích právech. V důsledku toho je rozhodnutí nezákonné a trpí vadami, pro něž je třeba ho zrušit.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná dne 5. 3. 2025 ve svém vyjádření k žalobě zrekapitulovala dosavadní průběh řízení o žádosti žalobkyně a navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení. S odvoláním na závěry lékaře IPZS, jenž neshledal námitky žalované proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně důvodné, žalovaná navrhla, aby žaloba byla zamítnuta.

IV.

Posouzení věci soudem

6. V dané věci bylo v souladu s ustanovením § 51 odst. 2 a § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.
7. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

V.

Rozhodnutí soudu

8. Žaloba je důvodná.
9. K námitkám žalobkyně týkajícím se nedostatečného a nesprávného posouzení zdravotního stavu a rozporu s lékařskými nálezy odborných lékařů není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.
10. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 24. 6. 2025 za účasti odborné lékařky z oboru psychiatrie, jemuž žalobkyně nebyla přítomna. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (14. 1. 2025) byla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, šlo o invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %, s datem vzniku 13. 11. 2024 – datem psychiatrického vyšetření; doba platnosti posudku (lhůta KLP): trvale. Komise uvedla, že posudkově rozhodujícím zdravotním postižením je těžká depresivní porucha, v souběhu s generalizovanou úzkostí a výraznou psychosomatickou produkcí vč. panických atak s poruchou vědomí a pády. Dosavadní léčba, tj. kombinovaná farmakologická, psychoterapie, 1x hospitalizace, balneoterapie, byla jen s parciálním efektem, stav je chronifikován, progredující, remise nedosaženo. Ostatním zdravotním postižením je St.p.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

radikálním odstranění akcesorní mammy vpravo 9. 1. 2015 pro dobře diferencovaný invazivní duktální karcinom G1p1cpN0M0. sp.p. exenteraci pravé axilly, St.p. lap. vagin. HYE s bilat., st.p. HSK odstranění korporální polypu uteri 12/2013, AE 9. 4, 2015, HrT od 1/2015, doposud, remise. St.p. hluboké žilní tromboze PDK v 3/16 po záměně HrT a na trvalé antikoagulaci při zjištěné trombofilní mutaci MTHF 677 C v heterozygotním stavu a PAI 1 v homozygotním stavu bez recidivy, hypothyreóza, na substituci, chronický CB, sy a LIS, taktilní hypestezie PHK a PDK, omalgie vpravo, rhizartroza, bilat, otoky PIP kl. II.-V. PHK, gonartroza II. st. bilat, st.p. operaci halluxu LDK, artrotické změny MTP kl. palce PDK. Obezita I. stupně diabetes mellitus, na dietě, syndrom KT vpravo incipientní. Žalobkyně byla posuzována jako dělnice. Dle doložené zdravotní dokumentace byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s negativním dopadem na pracovní schopnost, jehož rozhodující příčinou je depresivní porucha, v čase postupně progredující a chronifikující se. Etiologie původně reaktivní, tíže středně těžká, s exacerbacemi do těžkých propadů v roce 2016, 2021, 2023. Od 11/2024 hodnocena pro souběh generalizované úzkostné poruchy výrazné psychosomatické a osobnostní problematiky jako funkčně těžká. Léčba od r. 2009, efekt i kombinované psych. farmakoterapie dlouhodobě nedostatečný, stav nezlepšen ani při současně podstupované psychoterapii, po hospitalizaci a po balneoterapii. Od posledního posouzení nedošlo k remisi. Mezi posudkově významné komorbiditity patří zejm. pokračující hormonální léčba onkologického onemocnění, vertebrogenní algický syndrom s kořenovou symptomatologií a polyartrotické postižení, na terénu obezity a diabetu.

11. Komise je v souladu s posudkovým hodnocením prvoinstančního i námitkového řízení co se týče typu rozhodujícího zdravotního postižení s tím, že se jedná o afektivní poruchy (poruchy nálady), deprese, manie, hypomanie, cyklothymie, dysthymie. Oproti předchozím posudkům hodnotí funkční postižení srovnatelně jako těžké, s chronickými léčebně rezistentními depresemi nebo závažnými maniami bez psychotických příznaků, rychlé cyklování, krátké remise, ultrarychlé změny, opakovaný výskyt depresivních epizod vedoucích k poskytování ústavní péče, výkon většiny denních aktivit podstatně omezen. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 60 % dle kapitoly V., položky 4, písm. d, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Nehodnoceno dle stejné kapitoly, položky 4e, neboť se k datu vydání napadeného rozhodnutí nejedná o zvlášť těžké postižení s častými psychotickými příznaky, nutností opakovaného poskytování ústavní péče a závažným narušením téměř všech denních aktivit (žalobkyně je nyní schopna péče svou osobu, s pomocí i o domácnost, dochází na ambulantní psychiatrické kontroly, psychotická sympt. není přítomna). S ohledem na komorbiditity a dlouhodobě nepříznivý průběh onemocnění s negativním vlivem na schopnost vykonávat výdělečnou činnost se tato hodnota zvyšuje o 10 % dle odst. 1 a 2 § 3 citované vyhlášky. Nebyl zjištěn důvod pro použití § 4 citované vyhlášky. Celková míra poklesu pracovní schopnosti činí 70 %. K datu vydání napadeného rozhodnutí (14. 1. 2025) byl zjištěn DNZS ve smyslu ust. § 26 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Posuzovaná je nadále invalidní dle § 39 odst. 1 citovaného zákona. Nejde již o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) citovaného zákona, jde o invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) citovaného zákona. Výkon výdělečné činnosti žalobkyně nevyžaduje zcela mimořádné podmínky dle § 6 vyhlášky o posuzování invalidity. Platnost stanovena vzhledem k chronicky nepříznivému průběhu a prakticky nulovému a minimálnímu pracovnímu potenciálu trvale.
12. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).

13. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
14. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně.
15. Posudková komise ve svém posudku ze dne dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly nejméně o 70 %, a proto se v jejím případě jedná o invaliditu stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění.
16. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
17. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly shledány PK MPSV, jak uvedeno shora.
18. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
19. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované, jímž došlo k zamítnutí její žádosti o změnu výše stupně invalidity a výše invalidního důchodu, neboť je přesvědčena, že jí namísto invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně náleží Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 24. 6. 2025 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované se u žalobkyně jednalo o invaliditu třetího stupně a nikoli pouze o invaliditu druhého stupně, proto je žaloba podaná důvodně, a soud tedy napadené rozhodnutí žalované a jemu předcházející rozhodnutí rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobkyně 13. 11. 2024, tedy ke dni vydání napadeného rozhodnutí odpovídal třetímu stupni invalidity, když míra poklesu její pracovní schopnosti činila 70 %, avšak lékařem OSSZ a lékařem ČSSZ byla přiznána pouze míra poklesu 55 %.

20. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobkyně je dle posudku PK MPSV ze dne 24. 6. 2025 invalidní pro invaliditu třetího stupně a to od 13. 11. 2024, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – změna stupně invalidity u žalobkyně z druhého na třetí stupeň. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován i tento rozsudek, když rozhodnutí o přiznání vyššího stupně invalidity by byla vydala žalovaná v případě zjištění tohoto vyššího stupně invalidity již na základě posouzení zdravotního stavu žalobkyně v rámci řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.
21. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšná žalobkyně požadovala náklady řízení v celkové výši 6 500 Kč zahrnující 2 úkony právní služby á 1.000,-Kč (příprava a převzetí zastoupení, písemné podání nebo návrh ve věci samé – námitky správnímu orgánu), dále 2 úkony právní služby á 1 500 Kč (sepis žaloby a písemné podání na výzvu soudu – tj. vyčíslení požadované výše náhrady nákladů řízení) a 4x režijní paušál (náhrada hotových výdajů) á 450,-Kč. Tento nárok shledal soud oprávněným jen částečně. Žalobkyně má v soudním řízení právo na náhradu nákladů soudního, nikoli správního řízení. Z tohoto důvodu jí soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení za dva úkony právní služby po 1 500 Kč dle § 9 odst. 2 a § 7 bod 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. za přípravu a převzetí věci a sepis žaloby v souladu s § 11 odst. 1 písm. a) a d) a dále dle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif 2 x režijní paušál po 450 Kč, přičemž náhradu nákladů za úkon spočívající ve vyčíslení požadovaných nákladů řízení soud nepřiznal, neboť se nejedná o písemné podání ve věci samé, jež má na mysli § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Žalobkyni tak náleží právo na náhradu nákladů řízení v celkové výši 3 900 Kč, když její právní zástupce není plátcem DPH. Tuto částku je povinna žalovaná uhradit žalobkyni k rukám jejího právního zástupce ve lhůtě, kterou soud považuje za přiměřenou.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 16. 9. 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.